

СТАНОВИЩЕ

От

Професор, доктор, Борис Сергинов, Нов български университет
(научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна
институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор”/„доктор на
науките“ в научна област 8.2. Изобразително изкуство (доктор) за нуждите на
катедра „Моден дизайн“

Национална художествена академия

с дисертационен труд на тема: **„ИНОВАТИВНИ СТРАТЕГИИ И ПРАКТИКИ ЗА
РЕАЛИЗАЦИЯ В МОДНАТА ИНДУСТРИЯ В НАЧАЛОТО НА XXI век“**

представен от Теодора Тодорова Спасова, редовен/задочен/свободен
докторант в катедра „Моден дизайн“,

с научен ръководител: проф. д-р Мая Богданова

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

–Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем

1. Актуалност и значимост на научния труд представен за присъждане на научна степен „Доктор“.

Значимостта на избраната тема в научно и научно-приложно отношение е свързана с наложителното предефиниране на модата и нейните граници в съвременната култура. Днес въпросът за ефективността на модната индустрия стои с най-висока тежест в състава и континуитета на глобалния индустриален процес. В предишни етапи от развитието на нашата цивилизация са били актуални други предизвикателства, които вече са разрешени – процесът на създаване на моден стил или модна колекция, процесът на конструиране, проектиране на модна идентичност, процесът на разпространението и начините на съхранение на модните произведения и аксесоарите към тях. Въпросът за ефективността на стратегиите и практиките за реализация в модната индустрия в началото на XXI век се комплицира допълнително от свръхпроизводството на модни продукти, роенето на модни колекции, бумът на социалните мрежи и навлизането на платформите с изкуствен интелект в модната индустрия. В предложения за становище труд се изследват трансформациите на подходите в модата в следствие на установяването и навлизането на виртуалната и дигитална среда като инструмент и поле за действие, за да се осъществи поредица от теоретични анализи и да се направят изводи. Теодора Спасова пише: „Настоящата дисертация се стреми да систематизира максимално гъвкави и адаптивни бизнес стратегии при модните марки, затова се разглеждат двете сфери, необходими за всяка една успешна модна марка – икономическата и сферата на изкуството. Икономическата сфера се разглежда чрез анализ на дигитализирането на обществото и прехода от физическо представяне на стоките към дигитално международно разпространение. Анализират се етични производствени структури с оптимално използване на ресурсите. Анализът на социологията в модата е един мост между икономиката и изкуството в модната марка. Тази взаимно допълваща се връзка помага на изследването да придобие реална обосновка на стойностните сегменти в модните стратегии. Анализът на маркетинговите стратегии и канали за разпространение дава реални изводи за позициониране и реализиране на продажбите и изграждане на имиджа на модните стоки.“ Описаните процеси правят създаването, воденето и управлението на модата и модната индустрия все по-сложна дейност, която поставя множество предизвикателства както на

теоретично ниво пред изследователите на тази материя, така и пред множеството специалисти, които трябва да изпълняват своите всекидневни и с висока отговорност професионални задължения в среда със силна динамика и множество условности.

- *Задълбоченост и изчерпателност на проучването на теоретичните източници*
- *Доказване с нови средства на съществени страни на вече съществуващи теории, хипотези и др.*

Избраната тема на предложението за рецензиране научен труд е „ИНОВАТИВНИ СТРАТЕГИИ И ПРАКТИКИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ В МОДНАТА ИНДУСТРИЯ В НАЧАЛОТО НА ХХІ век“ при катедра „Моден дизайн“. Този труд проследява, изследва и анализира процесите на интегриране и свързване на различните видове изразяване в сферата на модата в частност изследвайки модната марка като конкретен обект, емпатията в публичната комуникация по един предварително предначертан научен метод характерен за модата и дизайна, предлагат се нови трактовки, дефиниции. Работата по доктората показва коректност при събирането, обработката и анализа на емпирични данни. Събрания и анализиран материал, върху който се градят приносите е достоверен .

Основен метод на проучването е теоретично практически, като включва, сравнителен анализ и съпоставителен ракурс: преглед, интерпретация – тълкуване. Тук са синтезирани няколко линии – информативна, концептуална, естетическа, аналитична и оценъчна. Както Теодора Спасова пише: „Модата е феномен с грандиозен обхват и поради тези параметри изследването на труда е интердисциплинарно. Тезата, че модната марка е водещо ядро в модната индустрия при разпространението на авторски продукт с устойчиво позициониране, изисква прилагането на методи и подходи от теория на мениджмънта, теория на модата, както и този на сравнителния анализ и работа с библиографски източници. Основните методи на изследването се базират на историята и теорията на брандинга, където се извлича важността на визуалното оформление при модните марки.“

II. Приноси на дисертационното изследване

II. 1. НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. За първи път се прави системен анализ на съвременните иновативни стратегии и практики за дигитално представяне на модните продукти, като система за устойчиво изграждане на модна марка.
2. За първи път модната марка е интерпретирана като самостоятелна институция и ядро на модната индустрия в контекста на нейното дигитализиране и цялостно модернизиране. Аргументирана е ключовата роля на модния бранд като център и основна движеща сила в увеличаването на ефективността на модния дизайн.
3. Изведено, систематизирано и структурирано е онлайн присъствието на модната марка и продажбата на модни стоки с устойчиво бизнес развитие с помощта на релевантни научни методи и инструменти в сферата на икономиката, маркетинга, бизнеса, модата, естетиката и социологията.
4. Концептуализирани са значими бизнес стратегии и нови бизнес модели с устойчиво позициониране, професионална надеждност и качествени резултати чрез осъществяването на компаративен (сравнителен) анализ на различни актуални брандове.
5. За надеждното изследване на нишовата и концептуална мода беше изведен и дефиниран условен термин за целите на труда - „мода в сянка“, който се надяваме, че ще бъде полезен за бъдещи изследвания.

II. 2 . ПРАКТИКО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

1. Предложен е практически алгоритъм за успешно внедряване на научните и творческите постижения в реалната модна индустрия, който е базиран не само на теоретичното проучване, но и на богатия професионален опит на автора в тази област.
2. Речникът със специализирани термини, илюстративния и техническия материал, обобщени и приложени в дисертационния труд ще допринесат за по-задълбоченото изследване на модната марка и ще подпомогнат за цялостното представяне на концепциите и анализите, свързани с реализирането на иновативните стратегии в модната индустрия.
3. Предложен е реален и практико-приложен план на основните действия и стъпки, необходими за изграждането на модна марка и съответстващи на новите бизнес модели, които ще послужат на

мениджъри, дизайнери, модни предприемачи и инвеститори в бъдещата им дейност.

4. Изследването има сериозен образователен и обучителен принос и ще бъде от полза за преподаватели и студенти по моден дизайн, текстил, маркетинг, мениджмънт и др., които искат да задълбочат своите знания и възгледи за динамиката на модната марка като част от иновативната стратегия за ефективност на модната индустрия в съвременните условия

Систематични изследвания върху модата и модната марка от подобна гледна точка не са правени досега в рамките на Българската академична и университетска общност и са рядкост и изключение дори в чуждестранната академична среда. В представянето на интердисциплинарен поглед върху избраната проблематика се състои един от основните, важни моменти, които настоящата работа успява отлично да осветли.

В този смисъл научната дейност на кандидата се базира, както констатирахме по-горе, върху един синкретичен подход към проблематиката, като съчетава според мен дизайнерски, културологични, концептуални, типично творчески и други гледни точки и методи.

Работата по темата показва, че подхода и научноизследователският метод са основателни и спомагат за решаването и постигането на целите и задачите, които си поставя представения за рецензиране труд.

Работата на Теодора Спасова обогатява с понятия разбирането за мода, стратегии, модна марка и дизайн, разглеждайки ги в творчески, научен, концептуален и естетически план. Както изследва и представя отлично една сложна и мултидисциплинарна проблематика.

Дисертационният труд съдържа както основни, така и допълнителни качествени експерименти, и анализ на постигнатите резултати, а също така и проведени експерименти които имат основна практическа и теоретична стойност. Приложени са и документи относно използваните методи. Представяне на получените резултати. Картината на изследването е блестящо допълнена от документи насочени към темата на дисертацията и публикации.

III. Заключение

Оценявам научните качества и приноси на дисертацията, изследователската и творческа работа на Теодора Спасова, нейната обществена, социална, научна и историческа значимост, личният принос на автора и практическата полезност и актуалност на изследваните проблеми, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на научна и образователна степен „Доктор” на Теодора Тодорова Спасова

Дата: 19.10.2022

Становище:

проф. д-р Б. Сергинов